

TARIFFPOLITISK PRINSIPP- OG HANDLINGS PROGRAM 2013-2017

MÅL:

Skolenes landsforbund kjemper for en offensiv og solidarisk tariffpolitikk som fremmer gode, trygge arbeidsvilkår, full sysselsetting og sosial utjevning. Skolenes landsforbund arbeider for at det skal lønne seg å ta utdanning, og at lønnsnivået i offentlig sektor må sikre god rekruttering.

VIRKEMIDLER:

Skolenes landsforbunds faglige strategi er basert på fagbevegelsens felles kamp for kollektiv lønnsdannelse og faglige rettigheter. Skolenes landsforbund vil fortsatt arbeide for sentrale tariffavtaler der lønnstilleggene i sin helhet fordeles sentralt.

Kampen mot en økende bruk av lokal lønnsdannelse må intensiveres. Lokal lønnsdannelse virker splittende i arbeidsmiljøet, er ikke forenlig med en solidarisk lønnspolitikk og svekker grunnlaget for god kvalitet i offentlig sektor.

Skolenes landsforbund vil søke allierte i vår motstand mot lokale og individuelle lønnsforhandlinger. Mer enn noen gang er det viktig at vi tilkjemper oss reelle tvistemuligheter i alle tariffavtaler.

Skolenes landsforbund går inn for å gjeninnføre sentral arbeidstidavtale for undervisningspersonalet, og med streikerett i forbindelse med avtaleinngåelsen. For å sikre en nasjonal styring av fellesskolen krever Skolenes landsforbund at forhandlingsansvaret for skoleverket blir tilbakeført til staten.

STILLINGSVERN:

Skolenes landsforbund går imot alle forsøk på å svekke arbeidstakernes stillingsvern.

Skolenes landsforbund arbeider for å styrke stillingsvernet til grupper som etter dagens lovgivning har et svakt stillingsvern. Vi vil stramme ytterligere inn på mulighetene for tilsetting i vedvarende vikariater, midlertidige stillinger og uønskede deltidsstillinger.

Skolenes landsforbund vil ha lovfestet retten til heltidsstilling.

Skolenes landsforbund er imot privatisering av opplæringssektoren

LØNN:

Skolenes landsforbund krever høyere lønn for alle organiserte arbeidstakere i skole-, utdannings- og oppvekstsektoren. Kompetanse, ansiennitet, ansvar og funksjon skal være utslagsgivende for lønnsfastsettelsen. Kompetanselønnsystemet må videreføres.

Skolenes landsforbund arbeider for at formell videreutdanning som ikke gir uttelling i kompetanselønnsystemet og realkompetanse også skal gi forutsigbar økonomisk uttelling.

Skolenes landsforbund er for kollektiv lønnsdannelse, og går imot at lønnsdannelsen skal foregå lokalt. Derfor fremmes ikke krav om lokale tillegg ved hovedtariffoppgjør og i mellomoppgjør. Skolenes landsforbund vil arbeide for at alle medlemmer får tilnærmet lik lønnsutvikling over tid og går imot lønnsystemer og avlønning basert på prestasjonsvurderinger og andre subjektive kriterier.

Skolenes landsforbund arbeider for at arbeidstakerne skal sikres lønnskompensasjon for utdanningsutgiftene og manglende inntekt under utdanning.

Skolenes landsforbund vil bekjempe et kjønnsdelt og etnisk delt arbeidsliv. Ett av de viktigste virkemidlene i denne kampen er likelønn.

Skolenes landsforbund krever likelønnspotter til offentlig sektor.

Konkurranseutsetting, bruk av kontraktører og vikarbyråer svekker så vel tjenestene som arbeidstakernes rettigheter til trygge og gode tilsettings-, lønns- og arbeidsforhold. I den grad

54 det kan forekomme bruk av innleide vikarer, må det sikres reelt like lønns- og arbeidsvilkår
55 inklusive pensjonsvilkår. Skolenes landsforbund motarbeider alle former for sosial dumping.

56
57 Skolenes landsforbund arbeider for full åpenhet om lønnsfastsettelse på alle nivåer.
58 Forhandlingsprotokoller og resultater skal være fullt ut kjent for alle arbeidstakerne i en
59 virksomhet.

60
61 Skolenes landsforbund arbeider for å motvirke at den faglige kampen blir erstattet av en
62 usolidarisk lønnskamp mellom ulike arbeidstakergrupper.

63
64 Skolenes landsforbund vil motsette seg vekslning av tid mot lønn.

65 66 **STUDIEFINANSIERING**

67 Skolenes landsforbund arbeider for at studiefinansieringen gir høye stipendandeler og lav,
68 politisk styrt studielånsrente. Skolenes landsforbund arbeider for at offentlig ansatte skal få
69 avskrevet studielån etter antall år i offentlig tjeneste. Studielånsrenta skal alltid være under
70 markedsrenta.

71 Skolenes landsforbund har fullstipendiering som et langsiktig mål for studiefinansiering i
72 høyere utdanning. Studielån og –stipend må dekke 11 måneder per år.

73 Skolenes landsforbund krever at staten bidrar til oppbygging av tilstrekkelig antall
74 studentboliger til ei husleie som er i samsvar med studiestøtten.

75 76 **MEDBESTEMMELSE OG DEMOKRATI I ARBEIDSLIVET:**

77 Skolenes landsforbund vil arbeide for tariffavtaler og partsforhold for alle medlemmer.

78 Skolenes landsforbund vil motarbeide at avtaler medfører overføring av makt til arbeidsgiver.

79 Arbeidsgiveransvaret må ikke pulveriseres gjennom delegering.

80 Skolenes landsforbund arbeider for at hovedavtalene skal sikre alle arbeidstakere rett til
81 opplæring i arbeidslivets lover og avtaler og medbestemmelse på den enkelte arbeidsplass
82 gjennom fagforeningene. Alle fagforeninger skal ha rett til tillitsvalgt på arbeidsplassen,
83 uavhengig av antall medlemmer. Retten til å ha tillitsvalgt må gjelde på et hvert nivå der
84 beslutningsmyndigheten ligger.

85
86 Hovedavtalene må sikre reell likeverdighet mellom partene.

87 Godt tillitsvalgtarbeid er nødvendig for utviklingsarbeidet i arbeidslivet.

88 Tillitsverv skal kunne utføres i arbeidstida. Skolenes landsforbund arbeider for at
89 arbeidsforholdene legges bedre til rette for tillitsvalgte, og at faste frikjøpsordninger bedres.

90
91 Skolenes landsforbund arbeider for at hovedavtalene skal gi muligheter for sanksjoner overfor
92 arbeidsgivere som ikke etterlever medbestemmelsesordningene.

93 94 **ARBEIDSTID:**

95 Skolenes landsforbund arbeider for 6 timers arbeidsdag med full lønnskompensasjon.

96 Skolenes landsforbund arbeider for at arbeidstidsforkortelser må utformes slik at de fører til
97 bortfall av ufrivillig deltidsarbeid og gir plass for flere sysselsatte.

98
99 Skolenes landsforbund går mot alle forsøk på å fjerne normalarbeidsdagen som et lovfestet
100 prinsipp i arbeidslivet. Rammene for normalarbeidsdagen og rammene for
101 gjennomsnittsberegning av arbeidstid er allerede for vide i dagens arbeidsmiljølov.

102 Skolenes landsforbund går inn for å tariffeste at daglig arbeidstid er 7 ½ time, med mindre
103 annet er fastsatt i særavtale.

104 Arbeidstidsordninger skal være fastsatt i kollektive avtaler eller i lov.

105

106 Skolenes landsforbund går mot at arbeidstidsordninger for undervisningspersonalet skal
107 avtales lokalt.

108
109 Kampen mot ufrivillig deltid må intensiveres.

110
111 Skolenes landsforbund vil kjempe imot byråkratisering av undervisningsarbeidet. I stedet for
112 overdreven testing, rapportering, dokumentasjon og kontroll, vil Skolenes landsforbund ha
113 fokus på læring og holdningsskapende arbeid.

114 Skolenes landsforbund arbeider for å videreføre lesepliktsystemet i grunnsopplæringen.
115 Skolenes landsforbund er imot skjulte lesepliktøkninger gjennom at lærernes arbeidsoppgaver
116 blir omdefinert fra undervisning til annet arbeid.

117 Skolenes landsforbund arbeider for en vesentlig reduksjon av lesepliktene. Reduksjon av de
118 høyeste lesepliktene og kontaktlærernes leseplikt prioriteres. SL går mot detaljstyring av
119 fellestid, og krever at lærernes innflytelse over bruken av denne tida styrkes.

120 Undervisningspersonale med oppmøte på flere arbeidssteder på samme dag må få reduksjon i
121 leseplikten tilsvarende reisetiden.

122 Skolenes landsforbund arbeider for at nyutdannede lærere får redusert leseplikt og rett til
123 veiledning de to første årene de er ansatt.

124
125 Skolenes landsforbund skal arbeide for at assistenter, miljøarbeidere, miljøterapeuter,
126 tegnspråktolker, førskolelærere og andre med tilsvarende arbeidsoppgaver, skal få rett til økt
127 planleggings- og veiledningstid lagt inn i sine stillinger gjennom sentrale avtalebestemmelser.
128 Lærere i voksenopplæringen sikres faglige rettigheter på linje med øvrig
129 undervisningspersonale i skoleverket.

130
131 Skolenes landsforbund vil arbeide for å lette tegnspråktolkenes arbeidssituasjon og krever
132 2-tolksystem i teoretiske fag og en sentral arbeidstidsavtale som innebærer tid til for- og
133 etterarbeid.

134
135 Skolenes landsforbund går inn for at ansatte i skole-, utdannings- og oppvekstsektoren skal ha
136 en tariffestet rett til betalt permisjon for faglig utvikling. Omfanget må være minst et halvt år
137 sammenhengende og gjentas med jevne mellomrom i yrkesløpet.

138
139 **ARBEIDSMILJØ:**

140 Skolenes landsforbund ønsker å bidra til utvikling av et mer inkluderende arbeidsliv.
141 Rettssikkerhet, trygghet, trivsel, gode vilkår for utvikling, gode vilkår for samarbeid, reell
142 medinnflytelse i arbeidet, samt en aktiv seniorpolitikk er elementer som hver for seg og
143 sammen legger grunnlag for et inkluderende arbeidsliv. Gode ledere er vesentlig i arbeidet for
144 et mer inkluderende arbeidsliv.

145
146 Skolenes landsforbund arbeider for å styrke helse-, miljø og sikkerhetsarbeidet ved den
147 enkelte arbeidsplass. HMS-arbeidet må gis høyere prioritet.

148
149 Skolenes landsforbund arbeider for at skader grunnet vold mot arbeidstaker under utøvelsen
150 av yrket, skal gi yrkesskadeerstatning. Likedan alle typer belastningssykdommer av psykisk
151 eller fysisk art som er påført i arbeidssituasjonen eller på grunn av dårlig inneklima. Dersom
152 arbeidstakere utsettes for skade, vold eller annen kriminalitet relatert til arbeidssituasjonen,
153 skal arbeidsgiver være ansvarlig for rettssikkerheten og oppfølging av de involverte.

154
155 **SENIORPOLITIKK:**

156 Skolenes landsforbund krever en god seniorpolitikk for alle grupper i oppvekst- og
157 utdanningssektoren. Seniortiltak må være en reell lettelse i arbeidssituasjonen.

158 Seniorpolitiske tiltak må være slik at personalet sikres en verdig avslutning på sin
159 yrkeskarriere. De som omfattes av seniortiltak må få styrket innflytelse over tiltakets
160 utforming og tilretteleggingen av arbeidsoppgavene. Det vil bli arbeidet for en ytterligere
161 reduksjon av leseplikten for seniorer. Reduksjon i leseplikten må i sin helhet brukes til eget
162 for- og etterarbeid.

163 **PENSJON:**

164 Folketrygden, AFP og tjenstepensjonsordningene skal sikre det økonomiske grunnlaget for
165 en trygg og verdig alderdom slik at pensjonen utgjør minst 2/3 av inntekt. Bruttogarantien i
166 offentlig pensjon må holdes fast og samordningsfordelene videreføres. Opptjent offentlig
167 pensjon må sikres når de som tidligere har vært offentlig ansatte skilles ut i foretak.

168
169 Uførepensjon må fortsatt beregnes etter samme prinsipper som øvrige pensjonsordninger.

170 Levealdersjusteringen i uførepensjonen må fjernes og opptjening regnes til fylte 67 år.

171 Pensjonsrettighetene til medlemmer med kort botid i Norge må styrkes.

172

173 Skolenes landsforbund arbeider for å bevare og forbedre adgangen til avtalefestet pensjon.

174 Skolenes landsforbund vil bekjempe privatisering av offentlige tjenstepensjoner.

175 Studier skal gi grunnlag for pensjonsopptjening

176

177